

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fôlvetetnek s egyes számok kaphatók helyben:

Muzsik és Parthes könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytözsdéjében, valamint hirdetések s nyiltéri közlemények úgy a fôváros mint a külföldi összes hirdetési irodáknak.

Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉS DÍJ.	
helyben házon kívülre:	
Egész évre	8 frt.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „
Vidékre postán küldve:	
Egész évre	9 frt. — kr.
Fél évre	4 „ 50 kr.
Negyed évre	2 „ 25 kr.
Néplaitóknak helyben:	
Egész évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Néplaitóknak vidéken:	
Egész évre	7 frt. — kr.
Fél évre	3 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 75 „

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal:
Csendes-utca, Tét-felőlében,
hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előzetes és hirdetések is küldendők.
Börméretlen leveleknek fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.
Szerkesztői értekezelm:
d. e. 11 óráig 12-ig és d. u. 8-tól 5 óráig.

A községekről szóló törvényjavaslat.

A törvényhatóságok rendezéséről szóló törvény után természetesen következnek a községi törvény.

Csak egy-két napig tartott e fölött az általános vita, — s már e hó 5-ike óta a részletes tárgyalás foglalkoztatja a képviselőházat.

Nem sok örömről lesz községeinknek sem ez új törvényben, a mint hogy a törvényhatóságoknak se szánt Tisza Kálmán valami jót.

Ha eddig a községek a megyék gyámkodása alatt állottak, autonómia ajuk mézes madzag volt csupán, most kétszeresen magyarság a ott fognak állani. Az új törvény megköté kezük-árukak tehetnek mindent, de csak ha a belügy miniszter megengedi.

Argus szemekkel örködik elsőben működésük fölött a pienipotens főispán azután a belügyminiszter. A mi rajuk névze nem lenne rossz, ha az az örködés önzetlen s hazafias lenne. De — mint mindenütt tapasztaljuk, — itt is csak politikai szempont az uralkodó, s a gyámkodás csak arról fog szolgálni, hogy a községi eljárásokat, minél kevélyesebben lehessen a kormány igazába hajtani.

Járta eddig is a jelszó: majd megbosszulja magát rajtatok a főispán, ha

ellenzékire szavaztok! Most minden alkalommal felübe dörogheti a főispán quos-ogóját.

Nem tudják azt oda fônn, hányfélde lehet akadékoskodni egy ellenzéki örzületű községgel szemben. A legizsákosabb s legégetőbb határozataikat is kiforgatja a megye, ha kedve tartja. Hát még ha az előjáróság nevezetesen a jegyző testetűl-lelkestűl mamelek. Akkor van mit szenvedniök a polgároknak.

Az új törvény különben a legérzékenyebben sújtja a községi autonómiát. Semmi tekintettel nincs a rendezet tanácsú városokra s a nagy s kis községekre.

Jenez az, a mit a törvényjavaslatról Grünwald Béla a képviselőházban emondott.

„A községi adminisztráció két tényezőny ugyszik: egyik a község lakossága, azok az elemek, a melyek hivata vannak a község ügyeit intézni; a másik pedig a felelőbb hatóságoknak hatalmgy ellenörzése és felügyelete. A mi az eláot illeti, nemingassuk magunkat illuziókban erre névze; nem övezkedé, hanem egy vagy két század fog elmulni, míg hazánkban — a nagy és kis községeket, nem a rendezet tanácsú városokat értem, — az előbbieket az értelmi és erkölcsi fejlettségnek azt a fokot fogják elérni a községi ügyek vezetésere hivatott községek, hogy tevékenységük a község érdekeinek megfelelő legyen. Ezekre tehát

nem számíthatjuk. A másik tényező, a melytől várhatók a községi adminisztráció színvonalának emelést, azok a községek volnának, a melyek hivata vannak az ellenörzés és felügyelet gyakorlására. De ez már a törvényhatósági törvényjavaslat tárgyalása alkalmával lehetetlené vált, és így az eredmény az lesz, hogy a törvényhozás alkothat ugyan egytöbb kevésebb értékes, többé-kevésbé cselezű községi törvényt, de az életben meg fognak maradni ezután is mind a nyomorúságok, melyek községi adminisztrációkat eddig is jellemezték.”

A mit azonban Justh Gyula ezen törvényjavaslat bűneiről emondott, az meo arra, hogy emlékeztűnkbe vessűk s annak idején a törvény gyakorlati alkalmazásánál, — tanubizonyosságúl dobjuk a kormánypart szemébe, mely ezen bűnök daczatra is ogy kézségesen megszavazta e javaslatot.

Justh Gyula a következő szerelmes intéskedéseket sorolta föl.

A községi szabályrendeletekre vonatkozólag az eddigi törvény akként utezkedett, hogy a község az általa alkotott szabályrendeleteket tartozott a törvényhatóságnak bemutatni, es ha a törvényhatóság a legközelebbi közgyűlésben a szabályrendeletre vonatkozólag nem nyilatkozott, akkor az a községi szabályrendelet jóváhagyottnak tekintett. Ezt az intézkedést fenntartja ugyan az új törvényjavaslat továbbra is, azonban megoldja azzal, hogy a helyhatósági szabályrendeleteket a törvényhatóság

ezenkívül is bármikor megsemmisítheti. Ki mondja továbbá a törvényjavaslat, hogy úgy a virilis, mint a választott bizottsági tagok igazolására vonatkozólag a közigazgatási bizottság által hozott másodfokú határozatok tovább nem is felebbezhetők, de épen tartatik a belügyminiszter ama joga, hogy az eljárásban és határozatban előfordult lényeges hibák a törvényérték miatt a főispán felterjesztésére az ügyet föllütblírálja, illetőleg megsemmisíthesse. A törvényjavaslat emez intéz edése a legnagyobb önkénykedésre nyújt alkalmat, mert eltekintve attól, hogy határidőhöz nincs kövte, hogy milyen idő alatt lehet a belügyminiszternek megsemmisítenie és illetőleg felülvizsgálnia a közigazgatási bizottságok ide vonatkozó határozatait, azoknál jogában lesz a belügyminiszternek a képviselőtestület alkalmatlan elemeit a képviselőtestületből bármikor eltávolítani. Azonfelül emez intézkedés még méltánytalan és igazságtalan is annyiban, a mennyiben sokkal több jogot biztosít az államhatalom képviselőjének, mint az egyének, mert a közigazgatási bizottságnak ide vonatkozó határozata ezakis a főispánnak, az államhatalom képvisőjének kérelmezésére lesz megsemmisíthető, míg a kétán serteit magánfelnek hasonló jogorvoslattal elni nem lehet. Hasonló mérvű önkénykedésre ad alkalmat a törvénynek ama intézkedése, hogy ama főgyelmi határozatok is, a melyek ellen felebbezés nem intézhető, felülvizsgálat végett a főispán által a belügyminiszterhez terjeszthetők legyenek.

A választó községek jogát csorbítja amaz újítás, hogy a nagy községekben ezen-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Csillag Károly költeményei.

(Budapest Királya Aigner Lajos. 1886. Árc 1. fr.)
 Egy új bácskai poeta költeményeit fölött elmélkedünk ezuttal, kinek hozzánk is beakadott előfizetési felhívását közlöttük, egyszerűsággal „Jövendölés” című versét, melyben megjósolja magának a fiatal versíró, hogy „Majd lehoradják becsületén módón. A hírlapok költeményimet!” —
 Reánk ez a vers tette meg azt a jó hatását, hogy következtetni mertünk belőle Csillag Károly tehetségére, s tőlünk telhetőleg biztatuk a közönséget, hogy rendelje meg a könyvet.
 A „Jövendölés”-ből az író rokonszenves alakját állítottuk képzeletünk elé, — kiról azt kellett hinniünk, hogy az irodalmi pályán sokat hányt-vetett egyéniség, s protekció nélkül, az írói klikk tömör csalálcézán nem tudva magát keresztűl törni, végre évek hosszú során át kitéjtett munkásságával egyszerűen akar hódítani, de még így se nagyon bizakodik, hanem kedélyes bonhomiaival egyezik bele, hogy hát hádd hordják le költeményeit . . .
 Ez a minimum, a mivel egy kezdő poeta keresgetti magát, midőnkölteményeivel a nagy közönség elé lép. Jutalomnak nem jutalom ez, de a hol ocsárolnak, akad

ott ember, a ki legalább meg akar győződni arról, hogy igaz-e az, a mit a kritikusi mond, s kiváncsiságból is megveszi a könyvet. A kezdő poeta tehát elég szerény akkor, midőn az újságoktól elvárja legalább azt, hogy „jól lehoradják” . . .
 Csillag Károly azonban nagyot csalódott, hogy most a nagy közönség előtt megjelent költeményeivel.
 Eleg raffineriával élt, hogy rányomatta a vaskos fűzet táblájára Aigner Lajos nevet, amit kiadott, s már közel jár az rendezésűnt a Parnasszushoz, a ki költeményeit Budapestten nyomtatja, hanem azok az atközött újságok csak nem engedtek magukat rázedetni, — csak kitalálták, hogy ez a Csillag Károly merőben újdonsult poeta, — s hagyományos indolentiával ignorálták megjelentését, még csak azzal se akarva elégtételt adni „Jövendölés”-ének, hogy „jól lehorodották” volna költeményeit.
 Hát bizony ez nagyon csuf dolog a hírlapíró uraktól oda fenn.
 Bezzeg, csak ugrott volna Csillag Károly a Dunába öngyilkosnak, — a helyett, hogy verseket faragott, vagy csinált volna közbetrányt a nemzeti színházban, sőt még ha váltót hamisít is, — nemcsak hogy lehoradják, de hasáb számba cikkeznek róla, s epochát-alkotó vezérezikketek gyártanak az esetéből.
 Mert ez mind sokkal fontosabb dolog

a fővárosi hírlapíró urak előtt, mint egy kötet vers megjeleneése, melynek írja teljesen ismeretlen.
 Mi „vidéki” írók, — más nezeben vagyunk és dolgokról. Mi sokszor a legerdekesebb közbetrányt is agyonhalgatjuk, de a legrosszabb verseket is meitatjuk arra, hogy — a mint megérdemük — derekasan lehoradjuk.
 Lehoradjuk, nem ogy triviális körülörmel, olyan maro satyrával, mint azt a „fővárosi” kritikuskok önmaguk delectálására tenni szokták, hanem azzal a méltanyással es jóindulattal, melyet minden irodalommal foglalkozó ember tőlünk bizonnal akkor is megérdemel, — ha nem is sikerűt neki a Parnasszust egyszeri ostrommal bevenni.
 Így vagyunk kénytelenek a Csillag Károly költeményeivel is elbánni, melyek költői tehetségről tanúságot nem tesznek. Alantas szárnyalásai a fölületes elemének, — kiforraltalan éreményei az üres szívek. Semmi báj, semmi íz, zamat nincs e verses kötetben, — s írójuk csak azzal dicsekedhetik általuk, hogy idejét sokszor az üres helynélsnél valamely jobbra fordította.
 Úgy tetszik nekűnk, mintha Csillag Károly sokat megfordult volna az u. n. „Sángerei”-okban, s azok költészeté inspirálta, midőn verseit megírta. Nem kevésbé járűt hozzá muzsájának föllendüléséhez az operette-couplé poesie, melynek könnyed,

ezsmenékűli rimesörömpölése híven visszavokörözdik minden verstrophilájára.
 Lehet, hogy itt-ott Heine után ri egy laposra uttazt csattanós vég, s a folytonfolyást visszhangzó refrainek emlékeztetnek Beranger idylli költészetére.
 Bizonyítsuk be Csillag Károlynak, hogy a mit így futolag versei jelmezecűl emondottunk, — az versei olvasásán alapszik. Fölűtjük könyvet a 15. lapon a olvasuk „Aggódás” című versét.
 Komoly bankölés érzetet akarja esztelni az író, melyet barátja távolléte ebresztett szívében.
 A komolyat a bizarr s komikussal akarva ellentétbe helyezni, végűl kcep vigasztalódik:
 „De értem imágy jó barátom
 Hogy nem vagy olyan halgatag —
 Ha cizmed tudám, bí’ megöröm!
 „Fizet meg ott forintomat!”
 E meglepetés éppen nem kelti bennünk a komikum érzetét. Erezük a rossz „viejz” kellemetlen szágut.
 A másik lapon „Özsi idő” ezimen a zord ősz tusti le, végezve imigy a verset:
 „Engem is a dé megcsipett
 Isten ucsa fárom,
 Ki kellene váltani már
 A teli kabátomom.”
 E genreben aztán mind nagyobb tökélyt fejt ki az író, s mig az eddig jel-

tal a jegyzőt és az orvost nem úgy, mint a hogy eddig volt kontemplálva a választói közönség, hanem a községi képviselőtestület fogja választani.

Mélyen benyulni a rendezett tanácsú városok önkormányzati jogába amaz intézkedés, hogy a rendőrkapitányt ezentul nem a képviselőtestület fogja választani, hanem a főispán fogja kinevezni. Ez mindenesetre nagy sérelem a rendezett tanácsú városokra még pedig annyi inkább, mert a rendőrkapitányok fizetését továbbra is a rendezett tanácsú város fogja fedezni s nem az állam.

A szabad választási jogot határozottan korlátozva és illuzoriussá teszi továbbá a törvényjavaslatnak amaz intézkedése is, hogy ezentul a községekben is kandidációval eljárás fog behozni.

Az ideiglenesen megürült állomásoknak helyettesítés útján való betöltése szintén sérelem a községi autonómiára nézve, a mennyiben ezentul a jegyzőt és az orvost a főispán által fog helyettesíteni. De mindezeknél sokkal veszélyesebbek a helyhatóságok önkormányzata törvényjavaslati amaz újításai, melyszerint a törvényhatóság jogosítva lesz a község kérelme nélkül is annak belügyeibe beavatkozni, ha azt a közbiztonság vagy közigazgatás érdekei követelik. Továbbá melyszerint jogosítva lesz beavatkozni a községi vagyonkezelésbe az alispán olyatén mérvben, hogy ha szükségét látja az alispán, a vagyont zárt mindenkor elrendelheti. Továbbá sérelem a javaslat amaz intézkedése is, hogy a törvényhatóság a községi költségvetést ezentul nemcsak vissza fogja utasíthatni újabb át-dolgozás végett, hanem a törvényhatóság jogosítva lesz magát a költségvetést is megállapítani. Es végre pro corona rei a belügyminiszter jogosítva van a törvényhatóság előterjesztésére vagy meghallgatására a képviselőtestületet, ha az oly eljárást követ, a mely az állam érdekeit vagy a község jólétét veszélyezteti, feloszlatni és a megye útján a község időközti vezetésére iránt egy évi időtartamra esetleg hosszabb időre is intézkedni.

Ha a javaslatba hozott intézkedések, újítások törvénytervbe fognak emelkedni, akkor Magyarországon a községi önkormányzat csaknem teljesen meg fog semmi-

sítettetni, tág kapu fog nyitni az önkénynek, a zsaromkodásoknak, alkalom fog nyújtani arra, hogy a községek jogosulatlanul makellatassanak és a községek szabad fejlődése és öntevékenysége tetemesen meg fog bántottani.

H i r e k .

Hymen. Városunk ünnepelt szépségét Millassevits Margit k. a-t a köztiszteletben s közbecsülésben álló Millassevits János föld-birtokos s városi virilista művelt lelkű leányt f. h. 4-én jegyezte el Kápolnai Monasz-nyárty Szilárd építész-technikus. Az eljegyzés azok családi körben folyt le, melyen csupan a közeli rokonok s a vőlegény részéről kérőül szerepelt br. Bibra Frigyes orvagy s családja vott részt. — Mint halljuk az esküvő a köz-nagyon is fiatal menyasszonyra való tekinté-vel majdnem egy év után fog végbemenni s egy a lapunkban is bálkirályonál annyiszor emlegetett szépeink egyikét meg gyakrabban fogjuk városunk falai között szemlélhetoi. Az eljegyzéshez — az eddig érkezett sűrű sze-reces kivanatokkal egyben fogadják az ér-dekekelt reszünkről is öszinte gratulációnkat!

A mi korzónk. Aug állottak be az úde tavaszi napok — mar az Erzebet-köruton levő u. b. korzón az ott csodáltságos indolen-tiavaasott csatorna-góúor a legszeretremel-több büzt terjeszti. Pedig az ideu a de-mum epidemikus — a kolera is aligha nem ellátogat hozának, s itt volna az ideje, hogy köztisztaságunk s közegészségügyünk érdeké-ben valami tettecsk. Mit kéne azzal a gö-dörrel tenni, — mindnyájan jól tudjuk, — haem hat tenni kellene igazán.

Színház. A múlt héten egy-két sikerül-ebb előadást tartott a Tóth Béla-felü tarsu-lat. Előadottak a „Kornevini haragok”, a „Gerolsteini usgyherozegnó”, „Belle Isle Gabrielle” s „Antoinette Rigaud.” Ezen elő-adásokról, — mint olyanokról — melyek a mértékelt többé kevésbé megütik, e helyt futólag megemlékezünk. Kritikát ellenben majd csak azon előadásokról fogunk írni, melyek a kritika niveauján állanak.

Vettük a következő meghívót: Meg-hívás. A zombori első betegsegélyző és tem-etkezési egyeslet f. e. április hó 18-ik napján dél előtt 11 órákor, saját helyiségében (a „Fehér galamb”-hoz címzett vendéglobén)

A „Felfogás dolga” című couplet különböző szempontokból tárgyalja a pofont. Egyik megverekszik miatta, másik zsebre dugja, — „forog-e sértés itten fenn? Ez csak felfogás dolga!”

Igy az antisemi, a ki igazt, a ki ki miatt a paraszt lesz vád alá helyezve, s hogy ki a tulajdonképi bűnos, az a „felfogás dolga.”

A zsidó a ki kitér, a képviselő, a ki síkksaszt, a filozopher a ki koplal a ki az állatkerti sorsjegyen szamarat uyer, — mind rendre megénekelteik.

Efféle versek valóban nagyon kelendők vidám társaságban, borus úvegek között, ha valamely ügyes komikus előadja, s jó grimaszokat vág hozzá.

A publikum bizonyosan tapsol a gyönyörködők.

A legjava ezen verseknek ilyen hű-rokon pendül. Üres rimelések — föltuletes gondolatok a szerző jó kedélyét tüntetik ugyan föl, de egyuttal eszmészegénységét is.

Hanem bizonyos az, hogy Csillag Károlyban valami titkos ösztön szóal meg, midőn leül íróasztalához verseket faragni.

Sok ugyan a rozsz poeta, de én az hiszem, hogy a rozszakban is ugyanazon titkos láng ég — mely a legjobbakban annyi magasztosat produkál.

A rozsz poetában a költői véna talán a tudatlanság, — talán egyéb balkörülmé-nyek homályában bujdosok.

En azt hiszem, hogy mindenik poeta egyaránt lelke erős hajlamaitól ösztönöz-tette ragadja meg a tollát, s nem igaz,

tartandja meg rendes évi közgyűlését, melyre a t. cz. tagok ezennel meghívottak. Kelt Zomborban, 1886. évi április hó 7-én. A. v. önk. biz. Targyak: 1. Az évi zárszámadás bemutatása. 2. Tisztújítás. 3. Indítványok.

Gyászrol. Mattass Antónia özvóné és hó 3-án hozvói betegség után Zomborban elhunyt. — Temetése vasárnap d. u. 5 óra-kor váro-unk intelligenciájának élénk részvé-vel mellett történt. — Tordi Annáné s özónai jegyző anyosa, és hó 4-én Szóónán elhunyt. — Popovits Sándor szabadkai aljárásbíró-letele 32-ik évében elhunyt. — Milassin Lajos újvidéki ügyvéd múlt héten 35-ik évében elhunyt. Négy árva gársoja az apát, anyját már egy év előtt hunyt el. — Borsódi és katymári Latinovits Illés bírtokos márcs. hó 29-én Zomborban kastélyában elhunyt.

Hymen. Klein Salomon zentai rabbi leányát Betti k. a-t eljegyezte Wolf Igócs kálocsi kereskedő. — Wenk Károly népta-ni eljegyezte a kedves Gellér Eufrázia kis-aszonyt Veprovácson.

Tánczfűzérke. Laudau tánczantitói in-den szombaton és vasárnap minthogy a ta-nítványok is annyira be vannak gyakorolva — tánczfűzérkét rendez, melyre a n. é. kö-zönység tisztelettel meghívja.

A közbiztonság ügyében fontos hatá-rozat hozott a napokban a kir. tabla. Ki-mondta ugyanis, hogy a rendőrnök kötele-sége minden a személybiztonságot megtama-dó esetekben cselekvőleg föllepni s a kötele-ség teljesítését nem akadályozza az, hogy az il-let rendőr nincs tényleges szolgálatban; mert a rendőri kötelesség a szűnnapok alatti sem szűnik meg, hanem csak nyugszik s föl-éledt szonnal, mihelyt oly cselekmény lép előtérbe, a mely a rendőri beavatkozást igényli.

Hirdetmény. Almás község elüljárósága által közhírré tetetik, hogy az idei májusi vásárunk folyó év május hó 2-ik és 3-án fog megtartani. — Almáson, 1886. évi márczius hó 30-án, A községi elüljáróság.

Az Izz. hitközség és hó 4-én tartott rendkívüli közgyűlésén egy képviselő 3 is-kolászéki rendes- és 2 póttag választott. A tisztviselők ugyancsak lettek, kik az első alkalomkor választattak, mely község-és azonban néhány alkasság nem teljesítése miatt semmiemk nyilvanították; nevek fel-sorolását: most nem tartjuk sűkségessnek.

Szavazatbontás. Az alsóbaranya-bácsi av. ref. egyházmege szavazatbontó bizott-ság a napokban Kulán összeült s felbontotta a benyújtott szavazatokat, melyek szerint egyházmege f. jegyzője Kulcsár Sándor új-vidéki lelkész, pénztartókka Buzás Kálmán daróczi lelkész s világi tanác. bírójáva Kosza Laszlo zombori ügyvéd választottak meg.

A m. szinész-egyesület igazgató tanács-án, hó 24-én tartott ülésének jegyzőkönyvében a következőkhez vesztük at: „Tóth Béla szin-igazgató engedélynek újból véleményezése azon okból, mert nevezett igazgató az utóbbi évek alatt, úgy Sz.-Fehérvárt valamint Szabodkán viselt dolgai, s az egyesület iránti kötelezettségeinek vagy banyagái vagy épen nem felelt meg, legfőképp azonban, mert úgy a közgyűlés valamint a tanács rendeleteinek ismetelt felszólítási daczára sem tett eleget, határozatlan megtagadatot, mely határozat-ról a nmu belügyminiszterium kelő indok-olas mellett értesítendő.” Szolgájon a szin-igazgató beoltatnag információval.

A képviselőház munkarendje. A képviselőházban ünnep előtt meg a neplőkelésről szóló törvény naprendre tűzése is tervben volt. Ez azonban elmarad s a községi törvényjavaslat tárgyalása után a fogyelemi törvényjavaslat fog napi rendre kerülni. Így remelhetoi, hogy az összes közigazgatási ja-vaslatok husvet előtt a képviselőházban le-tárgyalhatnak.

Párhajó. Braun Soma zentai kir. vég-re-hajó és Magyar Gyula ügyvéd párbaj ver-egében a kir. illetőbaba helyben hagyva a szabadkai kir. törvényszék ítéletét, mindkét vádatotát 6 havi államtalossagra ítélte. Mindkét írti feleltesbezt jelentett be.

A zsebedi tankerület főispánjátja, Jovag Fehér Ipoly, múlt héten Zentán, e héten Szabadkán idóztott, és meg e héten városunkba is meg fog érkezni.

Ökmányhamiltás. Szabadkán Buchwald Márk és Baron David, 5000 frtos váltót hamisítottak Tallosy Liza, jelenleg Nyitrai Aurel névre. A szabadkai törvényszék múlt héten tartá meg a végtagyalást sárt ajókt mellett. As ítélet szerint Baron David büntetése 2 f. elv. elv. Buchwald büntetése 2 évi fegyházra szabott ki.

Áthelyezés. Ó felsége Schilling Kálmán szabadkai j. bíróit az ottani, dr. Dovich Laszlo bajai j. bíróit az újvidéki törvény-székhez bírókva nevezte ki.

Adományok. Gvo-gyicz Gabor kulai kir. bír. végrehajtó, Keresztur, Kuczura, Ó-Vérbász, Gyurgyevó és Újvidék ruthen szegény iskolás gyermekeiknek magyar könyvek beszerzésére 100 frtos, és ugyanazon községekből a e-nyeg, árva, vallásos, feddhetlen erkölcsű ruthen hajadon leányok kiházasítására 500. frtos alapítványokat tett.

A torzsal jegyzőt Schmausz Ferenczet a kulai szolgabíró Schick Mátyás visszahí-veztve jegyzői hivatalába.

A topolyai május hó 1-én megtartandó keveresenye nagyban folynak az előkészíté-letek és így remény van, hogy az jól fog sikerülni.

A földmivelés- ipar és kereskedelem-ügyi miniszter a szövetségi és borászati, szak-ismeretek cseljából meggyékent a VIII-ik ker-ületbe osztotta be, melynek székhelye Sze-ged; vándortanító: H. nrich József. A vándortanító megvénkbe Zombor, Baja, Újvidék, Szabadka és Zentán fog működni. A borászati vándortanítónak a szakismeretek, tehát a zölnőüvelés, pincze-és borkezelés helyes mód-szerinek terjesztésén kívül meg az illető kerületekben lévő állami amerikai szőlőtelep-pek kezelésé és az ellentálló amerikai sző-őfaják terjesztésére érdekben tett intézke-dések végrehajtása is feladatává tetteket.

Mennyit nő a nap áprilisban? Április 1-én a nap 5 óra 43 perczkor kelt és 6 óra 26 perczkor nyugodott le, tehát a nap hossza 12 óra 43 perc volt. A hónap utolsó napján 30-án 4 óra 48 p rczkor kelt és 7 óra 7 perczkor nyugazik le, tehát a nap hossza 14 óra 19 perc lesz. E szerint a nap április hóban 1 óra 36 perccsel nő.

A hagyatéki leltárakhoz szükséges bályegtelten mekkadányi kironatokkal ellátott visszafelét megkádányozása végett a bel- és az igazságügyi miniszter körrendeletét bocsátották ki, melyben kijelentik, hogy az e tárgyban korábban kiadott belügyminiszteri rendelet értelmében szerkesztendő tértvények fölmutatása hatóság megbízásból eljáró kir. közjegyzőkre és gyámhatósági közegre nem kötelező a viányeket csak a közégi (kör) jegyzők, városi jegyzők vagy pedig az ezek helyett a ha alesetek fölveleire és leltárak köz teljesítésére kirendelt hivatalos közegek tartoznak a tekkönyvi hatóságnál fölmutatni.

Öngyilkosság. Schatteles Simon budapesti kereskedelmi ügynök Baján márczius 31-én este a baji nemzeti szállóban agyonlötöte magát. Tetteének oka ismeretlen, valószínűleg pénzügyi viszonyai bírták e végrezes tetteire.

Subvenczió. Szabadka szab. kir. város közgyűlése elhatározta, hogy csak 1000 frtot subvencziót szavaz meg a zintársulatlak.

Rablógyilkosság. Turán marcz. 30-án pártját ritkító rablógyilkosság törtött. Ugyanis a közég egyik legjobbjáédu gaszdájához — az istálló felát keresztüli ásva — 5 álarcon rabló tört be a szobába, a hol a bázigazda nejével s 2 leányával aludt. A betörők egyenesen a pénzese ládához mentek, a azt felkapták; a lárúrára a család felébredvén, a gazdat főbe ütötték, ugy hogy összeesett, az asszonyt pedig egy lövéssel leterítették, s ekkor 1600 frt keszpeze és körülbelül 30 db. ékszer és nagyobb aranyok elrablása után mefutottak. A bási gasda esialatt magához térvén, a halálra íjdt gszermekivel együtt lárúncsapott, mire a szomszédok össelötötték s ekkor a konyhában a rablók egyikét keresztülvágotg gégevel látták a földön heverni. Ez emóbert — kibén stt. tanúait ismerték fel — valószínűleg saját czinkostársai ölték meg, talán azért, hogy a nyant magukról elhárítsák, vagy ki tudja, mi más okból. A vizsgálát nyomban mekindult és minden irányban kiterjesztve, erélyesen foly.

Szabadkai ipartestület. A szabadkai ipartestületnek, mely — mint emítettük — múlt hónapban alakult, most jötte vissza a jóváhagyott alapszabályai és így az ipartestület véglegesen megalakult.

Gyora s alapos zongora-oktatást nyújt helyben özv. Justus Adel úrnó. Volt alkalmunk meggyőződést szerzeni nevezett zongora-tanítónó igazán bmulatos ügyességórá a tanítás terén, s legméglegben ajánlhatjuk mindazoknak, kik gyermekeiket lelkiismeretes a oadaó zongora-művészetben kívánják részesíteni.

Rövid hírek. Roasi Marczello hegedűművész e hó 14-én hangversenyt tart Szabadkán. — Prg. Szt. Iván on egy sváb ember felakasztotta magát, ismeretlen okokból. — Baja és Topolya városok a torontalmegyei m. nyelvteljesítő egyesületbe alapító tagokul beléptek. Szántóváon „Jézus szt. szive” című román. kath. vallási egyelet alakult. — Szivaczon az ifjuság műkedvelői előadást tart. Szinre kerül a „Czigány.”

Testli szervezötünk titkai. A vér egész éven át folyvast használhata lau anyagokat választ ki, a melyek ha idejében nem távolíttanak el testünkből, különféle súlyos betegségeket okozhatnak. Tavaszkor és őszben az arra való idő, hogy az év folytan testünkben lerakódott fölösleges és az egyes szervek működését akadályozó anyagokat nedveket (epe és nyálka) egy szabályos, a testet nem rongáló, tisztító gyógymódiá eltávolítsuk s ez által más súlyos bajoknak elejét vegyük. Nem csak azoknak, a kik emésztési zavarakban, székrekedésekben, köhikában, bőrtünetésekben, vértófolásokban, szédülésben, a tagok elszibbadásában, hystériában, aranyvérben, gyomor-, máj-, bél stb. bajokban szenvednek, — hanem az egészségeseknek vagyis a magokat egészségeseknek tartóknak ép úgy sürgösen ajánlanunk kell, hogy azt a drága, piros életnedvet a mely ereinkben kering, igyekezzenek a maga teljes tisztaságában és működésének erejében, czélzerű és óvatos gyógmóddal

főtartani. Erre nézve mint legjelesebb gyógszer, a Brandt R. gyógszerkészé félé svajci ládúcsokat, a melyeket legtekintélyesebb orvosaink is, úgy kitűnő hatásuk, mint teljesen artalmatlan voluknal fogva melegen ajánljának, hivast ajánljuk. Kaphatók a gyógszerárakban 70 kr. úgy dobozzal Megkérlelendő, hogy a dobozon rajta van-e czégygyűl: egy feherkereszt vörös mezőben s Brandt R. nevalatára.

Törvényeszéki csarnok.
Garázdi esendörök és felelős örök.

Sulyos vádakkal terhelve állottak f. hó 3-án a zombori kir. trvszék sorompói előtt Jankovits György és Nikolits István déronyai közégi felelős örök. Ugyanis mult évi december 18-án Véres Benedek kir. esendör és Bayerle József a esendörözhöz beosított honvéd Déronyára érkeztek, a hol a nagyvendéglőbe szállva találkoztak Jankovits György közégörrel s legott hozzá fogtak hivatusuk gyakorlásának egy elengedhetetlen követelményéhez az iváshoz. Néhány félliter bor elfogyasztása után megínyáltta a közbiztonság oszlopait Jankovits György a vagyonbiztonság oszlopa saját házához egy kis haluskára és savanyu paprikára, felötvte jóízű karczossal. Jankovits vendégszerető háza később még jobban megnepesült, mert odavetődött Nikolits Jován s még 2 más közégi ör-kollega, segíteni a borfogyasztásban. A vitész esendrend- és felelős örök annyira fölkelésültek a bor tüszőlő, hogy már most igazán hozzáfogtak nemes hivatusuk gyakorlásához s elindultak tolvajokat fogni. Beállítottak Czefera Pálhoz éjji 10 órákor s jól ellátva ütlegekkel, elkísérték a közégi kalodába, hol addig „váltatták”, míg kiűtötték, hogy meh kaptart lopott s czinkostársra ebbea Szlepesevits Jován és Tyirity Jevrem volt. Utczu neki hát ezek után is, előbb ütözöben betérvén egy kortyra a Nenád korcsmájába, 5-6 litert elfogyasztván, derekasan kitanózólván magukat, — már most új erővel Szlepesevitet is sikerült kivereni ágyából, puskatussal kérelmezni, hogy menjen a kalodába. Szlepesevits a „váltatás”-ra új büntetkekhez keresett czinkostársat, bemandva, hogy Pergits Peróval lovat loptak. No a ki áldója van, — már most Pergits Perót is el kell fogni. — Éjfélt utánra járt az idő, de az igazságot napfényre hozni, soha sincs sötét, soha se késő. Elmentek Pergitshez, kiragadták ágyából s vitték a községházára. Utközben „váltatni” kezdtek a puskatussal, a mi Pergitsnek annyira nem tetszett, hogy egy alkalmas pillanatban megugrott. Nikolits éjjeli ör után is lótt, de Pergits még e sivélyes marasztalásra se hajított, hanem berohant Dalycz házába s fölszalag a kukoricza-padlásra.

Az igazságszolgáltatás nekihevílt kopói nyomban utána rohantak s miután nagy keresés után sikerült megdöntödni Dalyczról, hogy valaki a kukoricza padlásra szökött, elláttak az istálló, s a padlás saáját. Egyszer csak lövés dördül el, utána siri esend áll be. A lövés hatását megismerni akarva Nikolits, ki a lépesón állott, lámpással ment föl s ime rémületes látvány tárul eléje. Pergits fölöladt eldölvé, száonytet halva uszott vérárban. A puszka söréttel volt töltve, s a sötétben megtalálta Pergits két szemét, azon keresztül hatolva rögtön kiöltötte életét. Véres esendör a közégi jegyzőnek hamis jelentést tesz, hogy Pergits öngyilkossá lett, s hogy ez valószínű legyen, Nikolits elmegy Jankovichhoz, onnan kétesóvű pisztolyt hoz el, s a hulla mellé helyezi. — Ezek az emberek azonban még nem elégeittek meg a garázdálkodást, — melynek immár emberélet esett áldozatul, — hanem éjféli 4 órakor Tyirity Jevremhez is berontottak, ágyából kiragadták s a község házára vitték, 5 órakor már Jovanovits Jován vitték a kalodába, a hol puskatussal derekasan ellátták. Ennyi hőstett után a rend s közbiztonság hősei nyugalmora tértek. Talán nem is lett volna a dolognak komolyabb következménye, ha a szerencsétlen Pergits vége-

zetes kimúlása a hatóságot erélyes felkérdező re nem ösztönzi, melynek eredménye az volt, hogy a esendörök bevalóttak, mikép Pergits hullaja mellett első ízben pisztolyt, mióbol fölolyag bizonyos, hogy az üldözöttet valamelyik üldözője lötte agyon.

A megejtt vizsgálatok nyomán a kir. ügyészség indítványára a kir. trvszék Jankovits György és Nikolits Jovánát a btk. 279. §-ába ütözö szándékos emberölés büntetése, illetve ebbeni részség, a btk. 175. §-ába ütözö magánosok elleni erőszak büntetése, a btk. 323. §-ába ütözö személyes szabadság megsértése és a btk. 301. §-ába ütözö könnyű testi sértés vétségei miatt helyezte vád alá, míg a esendörök az illetékes katonai hatóság büntető bírósága által fognak megérdemelt büntetésben részesülni.

A trvszék Jerkovits Antal elnöklote alatt Zsulyevits Demjén és Raics Lyubomir szavasó bírákból alakult meg Juhász Jevő vezetvén a j e g y z ő k ö n y v e t. A vádhatóságot Dobák Béla kir. ügyész ur képviselte, a védelem részéről Jankovits

Györgyért a hivatalból kirendelt védőügyvéd dr. Czvetkovits Péter helyettese dr. Molnár Gyula, és Nikolits Jován választott védője Czudler János jelent meg.

Az eljárás igénybe vette a teljes napot, azonban a vétőárgyalás a vádolt esendörök meg nem jelenése miatt elhalasztott. Annak idején eredményéről értesíteni fogjuk olvasóinkat.

Felolós szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Nyilttér.*)

Szines, fekete s fehér selyem atlász 75 krjával méterenként egész 10 frt 65 krj (18 különféle kvalitásból) szétoldó egner rubák s darabokban vámentesen házhoz szállítva Henneberg G. selyemgyári raktára (cs. és kir. udv. száll.) Zürichben. Minta postaföldattal. Levelek 10 krjál bérmentve.

* E rovat alatt közlötékért nem vállal felelősséget a Szerk.

!!Legújabb divatu kalapok és divatúru czikkek!!
Van szerencsém a n. é. közönség beces tudomására hozni, miszerin Bécsből visszatérv

DIVATÁRU ÜZLETEMET

az idei idényre dúsan felszereltem a legújabb divatu párisi és bécsi női és gyermek

kalapokkal

és valamennyi e szakmába vágó újdonságokkal és gyászczikkekkel. Ugyzintek magammal hoztam egy kitűnő bécsi mamsellel és így azon helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó megrendeléseket s gyászunkákat, átalakításokat ellávlak s a lehet legrövidebb idő alatt, a legizlésebben és legolcsóbban elkészítek.

Üzletemet és munkámat a n. é. közönség szives pártfogására ajánlv

CZEISL SAROLTA.
divatúrnó (Szomzó Gyula házában).

Mokry István-féle
szabadalmazott

K é z i kapáló eke.

Sorba vetett mindennemű gazdasági termények, u. m.: buza, árpa, r, z, zab, repoze, köles, valamint len, kender, takarmányrepa, és eféle vetemények megkaplása és fölötözésére.

Kitűnő sikerrel alkalmaztatik továbbá a faiskolák és erdei vetőkeretekben, ugyzintek a konyhakertekben, hol ezen ekével a legnyíyásabb palánták is megkapálhatók.

Az ekét egy ember kezeli és jól előkészített talajban 15-20 cmtr. sortávlatnál a napi munka eredmény átlag egy katasztrális holdra tehető, a mi legkevesebb hat kezi napszámnak felel meg. Ezen eke használatla mellett tehát igen jelentékeny költségmegtakarítás érhető el.

Minden eke négyféle külön meretű (12, 15, 10 cmtr. széles) aczelkapával szereltek fel és a használati utasítás hozzáadatik.

Egyedüli főraktár Délmagyarország és Erdélyre:
J. KERSCEK és KUBITSEK
vas- és szerszám kereskedésében
Temesvárott.
Ára 15 frt o. é.

SCHLICK-féle VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR
részvénytársaság, Budapest.

Központi iroda: Vaczi körút 57. Gazdasági geggyar: Külső vaczi-út 1696-1699
Ajánlja kitűnő szab. Schlick-féle

kettős és hármas ekéit
Arak: 58 frtől kezdve.

Schlick-féle egyes és mélylötő (rajol) ekéit

EREDETI VIDATS- EKÉIT,
leszállított áron, továbbá
takarmánykészítő-gépeit,
gőz- és járgányseplő-készöleteit
a legutányosabb árak mellett.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

